

Språkbruket hos flerspråkiga elever under en modersmålslektion i ett klassrum i Svenskösterbotten

Paulina Nyman-Koskinen

Institutionen för språk, Jyväskylä universitet

paulina.e.nyman-koskinen@jyu.fi

Kronoby kommun i Österbotten har sammanlagt åtta grundskolor som alla är enspråkigt svenska. I kommunen talas olika dialekter som avviker starkt från standardspråket och dialekt är modersmålet för många elever (se t.ex. Okerblom et al. 2001). Det är dessutom vanligt att komma från tvåspråkiga (dialekt/finska) hem. Dessa språkförhållanden ger vissa utmaningar för den svenskspråkiga skolan samtidigt som de skapar intressanta förutsättningar för flerspråkig användning.

Föreliggande studie fokuserar på språkbruket – i detta fall dialekt, standardsvenska och finska – hos fyra elever i årskurs 3 i ett klassrum i en av skolorna i Kronoby kommun. Skolans policy är att det ska talas svenska under lektionstid. I studien undersöktes språkbruket under en lärarledd och läroboksstyrd modersmålslektion där det fanns en viss sittordning i klassen. Studien jämfördes med en tidigare studie där språkbruket under en icke-lärarledd lektion (textilslöjd) med fri sittordning hade analyserats (se Nyman-Koskinen 2017) för att se om det finns skillnader i språkbruket beroende på lektionstyp. Observationer, fältanteckningar, audio- och videoinspelningar användes för att samla in data. Elevernas yttranden transkriberades och analyserades för språkbruk (standardsvenska, dialekt eller finska), vem de riktade sitt tal till (kompis, lärare) och situation (fritt tal, textuppläsning, uppgiftsgenomgång, lärarhjälp).

Resultatet visade att det inte fanns stora skillnader i språkanvändningen oavsett om lektionen var lärarledd eller inte. De fyra eleverna använde dialekt, finska och standardsvenska även under modersmålslektionen. Finska förekom främst i fritt tal med tvåspråkiga kompisar och dialekt med övriga klasskompisar och med läraren. Vid textuppläsning användes standardsvenska. Vid genomgång av uppgifter med läraren och när eleverna bad om lärarhjälp använde de en blandning av dialekt och standardsvenska. Så var fallet även i den tidigare undersökningen. Detta tyder på att alla språkresurser används oavsett om lektionen är lärarledd eller inte, men hur och i vilken mån språkresurserna används beror på vem man talar med, språkfärdigheter hos klasskompisen och situationer.

Referenser

Nyman-Koskinen, P. 2016. *Svenska knappen, flickor! Förhandling av språkpolicyer i ett klassrum i Kronoby kommun*. I Kolu, J., Kuronen, M. och Palviainen, Å. (red.) *Svenskan i Finland* 16 (s. 138-152). Jyväskylä studies in humanities, 298. Jyväskylä, Finland: Jyväskylä universitet.

Okerblom, G., Geber, E. och Backman, H. 2001. *Språklig mångfald i skolan. Språkbakgrund och muntlig språkkompetens i de svenska lågstadieskolorna i Finland*. Duplikat 2/2001. Utbildningsstyrelsen.